

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisni se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le s navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 10. oktobra 1930.

Štev. 41.

Obrtno pospeševanje Z. P. O. Zbornice TOI.

Obrtno pospeševanje vršita danes v Dravski banovini dva zavoda. Prejšnji državni, sedaj banovinski »Urad za pospeševanje obrta« in pa »Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Zbornični obrtni pospeševalni zavod je pričel s svojim sodelovanjem že lansko leto, še posebno pa se je razvilo njegovo delovanje v teku letošnjega leta. To delo je velikega pomena za uspešni gospodarski razvoj in strokovni napredek našega obrtnika. Dasi je rodilo že sedaj lepe sadove, bi bilo gotovo še uspešnejše, ako bi se ne bili odpravili od sodelovanja predstavniki obrtniških združnih organizacij. Sedaj, ko je poseglo vmes ministarstvo trgovine in industrije, odnosno ban ter je vpovstavljen red in pritegnjen kot zastopnik manjšine g. Josip Rebek, upamo, da se bo delo razvilo še uspešnejše.

V predzadnji številki »Obrtnega Vestnika« smo priobčili kratko splošno poročilo, ki ga je na zadnji plenarni seji podal zavodov predsednik g. Ivan Ogrin. V naslednjem pa pričujemo podrobnejše poročilo, ki ga je o tem na isti seji podal zbornični tajnik g. dr. Josip Pretnar. Ta je navajal takole:

Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice za TOI je postavil temelj sklep plenarne seje z dne 15. oktobra 1929, ki je določil, da se delo zborničnega obrtnega pospeševanja in razpolaganje s kreditom v ta namen poveri obrtnemu odseku s pritegnitvijo dveh gospodov iz industrijskega in enega gospoda iz trgovskega odseka.

Uprava Zavoda PO Zbornice za TOI se je konstituirala na svoji prvi seji dne 27. februarja 1930. Za vodstvo tekočih poslov se je izvolil izvršilni odbor, obstoječ iz gosp. Ivana Ogrina kot predsednika, namestnika g. Miloša Hohnjeca in g. inž. Vladimira Remca kot člana. Obenem se je na tej seji izdelal program za delovanje v letu 1930 ter določila višina kreditov, za poedine obrtnopospeševalne akcije. V okviru tega programa je zavod začel z intenzivnim delovanjem.

Prirrejanje tečajev.

V prvi vrsti mi je treba omeniti prirrejanje strokovnih tečajev. Teh se je vršilo v teku letošnjega leta 16 in sicer 9 knjigovodskih in kalkulacijskih tečajev, od teh eden za stavbno stroko v Ljubljani, eden za mesarje v Ljubljani, dva splošna v Celju, po eden na Vranskem, Gomilskem, v Mariboru. Nadalje sta se vršila v Ljubljani dva tečaja za avtoveno varjenje in sicer eden za začetnike, drugi za že izvežbane varilce. Na Bledu se je vršil tečaj za mizarstvo luženje, v Novem mestu in Brežicah krojaški prirobovalni tečaj in končno v Novem mestu še tečaj za damsko krojenje. V Ljubljani je bil enomesečni tečaj za slikanje.

Vsi ti tečaji so uspeli prav dobro. Vseh udeležencev tečajev je bilo 337. Obisk je bil jako dober in reden. O vsakem tečaju se je sestavilo posebno poročilo, ki služi obenem za podlago čimboljši ureditvi bodočih tečajev

na podlagi dobljenih izkušenj. Vso administrativno in manipulacijsko delo je izvršilo uredništvo zborničnega urada.

Končno je zavod podpiral tudi prireditvev jako lepo uspelega gostilničarskega tečaja v Kamniku, prirobovalnega tečaja v Ljubnem in čevljarškega tečaja za lepljenje podplatov v Mariboru.

Zavod zbira gradivo, da priredi ob priliki kake velesajmske prireditve razstavo, ki bi pokazala delo zavoda v statističnih podatkih, vzorna dela in izdelke ter razna učna učila in material, n. pr. kovinarskih in mizarških tečajev, da se tako zbudi večje zanimanje za strokovne tečaje.

Predavanja.

Obrtno pospeševalno delo Zavoda PO zaznamuje na tem polju nekaj prav posrečenih poizkusov. V aprilu je priredil zavod v risalnici Tehniške srednje šole v Ljubljani predavanje g. inž. Lea Kneza o temi, kako se obvarujemo pred neugodami pri avtogenskem varenju. Predavanje so spremljale demonstracije in laboratorijski poizkusi z eksplozijami itd. Poslušalcev je bilo čez 100, večinoma kovinarski obrtniki in delovodje industrijskih podjetij. Drugo jako dobro obiskano večje predavanje v Ljubljani je bilo o moderni reklamni in pridobivanje kupeev, ki ga je imel profesor višje trgovske šole g. W. A. Blau iz Berlina.

Vršila so se še nekatera predavanja ob priliki tečajev n. pr. o davkih, o trgovskem zakonu, o obrtniških in veterinarskih predpisih in o socialni zakonodaji, namenjena predvsem udeležencem strokovnih tečajev.

Poučna potovanja.

Zavod je priredil poučno potovanje v Gradec in na Dunaj, kjer so si ogledali udeleženci tamošnje obrtne pospeševalne institucije, nekatere strokovne šole ter razstave in dunajski velesajem. Podpiral je nadalje z manjšimi zneski ekskurzije absolventov strojne delovodske šole v Nemčijo, Češkoslovaško in v Avstrijo ter elektrotehnikov v Avstrijo in Češkoslovaško. Podpiranju poučnih potovanj v inozemstvo bo treba posvečati posebno skrb, ker je to najboljši sredstvo, da se vzbudi med našim obrtništvom zanimanje za napredek in za preureditev obratovanja po vzorih tehnično naprednejših dežel.

Podpore za strokovno izpopolnitev naraščaja.

Tej akciji smo posvečali posebno pažnjo. Le s tem, da pošljemo nadarjene in ambiciozne mlade obrtnike, absolvente strokovnih šol in pomočnike v inozemstvo na strokovne šole in v moderno urejena podjetja, si moremo vzgajati dobro usposobljene pionirje v našem obrtu in tehnične vodje v industrijskih obratih.

Iz razpoložljivih sredstev so se podelile podpore 11 prosilcem za študij, odnosno za praktično izpopolnitev v inozemstvu in sicer 2 iz grafične, 1 iz keramične, 4 iz kovinarske, 1 iz lesne, 1 iz krojaške, 1 šiviljske in 1 iz tapetniške stroke. Te podpore so se izkazale za jako koristne in upa-

mo, da z njimi vzgojimo tekom nekaj let še lepo število pionirjev za strokovni povzdig in napredek našega obrta.

Osobito bo treba posvečati pažnjo strokam, ki še niso ali so le slabo zastopane pri nas, ter smo navezani še na inozemce.

Strokovni list.

Po novem letu je začel zavod izdajati strokovni list »Jugoslovanski obrtnik«, ki izhaja 14-dnevno. List je izšel prvotno v 2000 izvodih, v zadnjem času pa se je to število znižalo na 1000, da se s tem po možnosti omeji pošiljanje samo na redne plačnike. V bodoče se namerava ta list preurediti tako, da se bodo v njem priobčevala poročila Zavoda PO ter se bo brezplačno pošiljal vsem združnim šolam, sicer pa le redno plačujočim naročnikom.

Obrtniške razstave.

Do sedaj se je podelila podpora za prireditvev vajenskih in pomočniških razstav v Murski Soboti, obrtne razstave v Brežicah in za vajensko razstavo v Ljubljani.

Ostalo obrtno pospeševalno delo.

Važna je bila tudi informacijska služba zavoda. Obrtniki so dobili razna pisma in ustmena pojasnila in nasvete.

Zavod je nadalje z okrožnicami raznim obrtniškim zadrugam in uglednim obrtnikom po deželi zbral lepo gradivo, ki kaže položaj posameznih obrtniških strok, njihove želje in predloge za pospeševanje obrta, strokovnega šolstva, glede kreditnega vprašanja, davkov, zavarovanja itd. Zbiranje gradiva še ni zaključeno.

Končno mi je še omeniti, da je zavod vedno iskal in vzdrževal živahne stike z vsemi institucijami, ki prihajajo v poštev za pospeševanje obrta.

Predmet	Kredit	Izdatki	Dohodki	Neizrabljena
	Din			
Tečaji	60.000—	59.970-25	22.640—	22.669-75
Predavanja	5.000—	2.066-80	—	2.933-20
Poučna potovanja	30.000—	9.500—	—	20.500—
Podpore za strokovno izpopolnitev naraščaja	30.000—	5.400—	—	24.600—
Strokovni list in uredništvo »Jug. obrtnika«	65.000—	57.467-95	11.523—	19.055-05
Obrtne razstave	10.000—	3.000—	—	7.000—
Rezerva	10.000—	9.000—	—	1.000—
Skupaj	210.000—	146.405—	34.163—	97.758—

Stanje celoletnega fonda za pospeševanje obrta je bilo na dan 10. septembra 1930 sledeče:

Fond je dne 27. februarja 1930 znašal	Din 630.741-53
Naknadno je zbornica fondu refundirala natis knjige »Knjigovodstvo za gradbene in instalacijske stroke« izdani znesek	„ 41.065—
Drugi dohodki so znašali	„ 34.163—
Skupno	Din 705.969-53
Izdatki so znašali	„ 146.405—

Fond znaša torej brez nastalih obresti še Din 559.564-53

V proračunu za leto 1931 se je določil za obrtno pospeševanje zopet za fond pa ureditev delavnic in predavalnic znesek 150.000 Din. To naj bi se krilo z enakim prispevkom v zborničnem proračunu za fond za pospeševanje obrta.

Ker je prešel državni urad za pospeševanje obrta v okvir banske uprave, oddelek za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, bo naš zavod gledal, da bo v bodoče še bolj poglodel sodelovanje s tem zavodom na polju obrtnega pospeševanja.

Administrativno poslovanje.

Glede administrativnega poslovanja mi je omeniti, da sta se vršili dve seji zavodove uprave in sicer 27. februarja in 11. septembra t. l. Na prvi seji je bil v načelu sprejet poslovnik s pristavkom, da se končna redakcija izvrši na prihodnji zbornični plenarni seji, do takrat pa se vodijo vsi posli po tem poslovniku. Posle tajništva je vršil zbornični generalni tajnik g. dr. Fran Windischer, odnosno kot njegov namestnik obrtni referent g. dr. Josip Pretnar. Manipulativne posle, ki so se nanašali na izdajanje strokovnega lista »Jugoslovanski obrtnik«, je vodila posebna za to postavljena uradnica, vso ostalo pisarniško manipulacijo, vštveši blagajniško poslovanje pa se je opravilo v zbornični pisarni. Zavodovo glasilo je urejeval g. Josip Petrič.

Dohodki, izdatki in premoženje zavoda.

Uprava zborničnega zavoda za pospeševanje obrta je sestavila proračun za leto 1930 na svoji prvi seji dne 27. februarja t. l. Takrat je bilo od zborničnih kreditov iz leta 1928 (100.000) in 1929 (200.000), namenjenih za obrtno pospeševanje, na razpolago še 180.741 Din 53 par, kredit za leto 1930 je znašal 450.000 Din, skupna vsota 630.741 Din 53 par.

Za leto 1930 se je iz teh razpoložljivih sredstev določil za obrtno pospeševanje znesek 210.000 Din. Kredit za poedine panoge obrtno pospeševalnega dela, izdatke in dohodke za čas od 27. februarja do 10. septembra 1930 kaže sledeča tabela:

Program za leto 1931.

Izkušnje, ki jih imamo pri pospeševanju obrta pri nas in v državah, kjer se temu posveča posebna pažnja, kažejo, da je obrtno pospeševalno delo dobilo novo smer. Podeljevanje podpor za opremo delavnic, posojanje cenih ali brezobrestnih kreditov, izposojevanje strojev in podobno, podpiranje, ki zahteva znatna finančna sredstva, se umika pred didaktičnimi metodami obrtnega pospeševanja. Obrt se skuša dvigniti s poukom, strokovno izpopolnitvijo, s spoznavanjem modernih delavnih načinov in tehničnih pripomočkov potom strokovnih tečajev, predavanj, ogledov, vzornih obratov in delavnic, poučnih potovanj, zaposlitve obrtnega naraščaja v vzornih delavnicah, s trgovsko vzgojo in s tehničnim posvetovanjem.

Iz Ljubnega na Gorenjskem. V sredo dne 1. oktobra se je vršilo tu za občini napredek in povzdigo vasi zelo važno domače slavlje. Otvorili smo obrtno nadaljevalno šolo, katero si je večina obrtništva že davno želela, toda vsled razmerij ni prišlo do ustanovitve. Na prošnjo vseh v občini zastopanih obrtnih organizacij je kr. banska uprava dovolila ustanovitev te šole, ker so dani vsi pogoji za to. Pripravljalni odbor z uglednim, za napredek obrtništva vnetim predsednikom, mizarjskim mojstrom Silvestrom Golmajerjem na čelu, je s poseženim korakom prijel za delo, da je bilo mogoče otvoriti to šolo že s tem letom. Na povabilo pripravljalnega odbora se je zbralo k otvoritvi precej vaščanov-obrtnikov z občinskimi odbori in šolskimi odborniki na čelu ter vajenci v polnem številu. Predsednik pripravljalnega odbora g. Golmajer je uvodoma pozdravil navzoče ter se zahvalil občinskemu in šolskemu odboru za pomoč. Pozdravne besede so izrekli g. župan Ivan Marčun z obljubo, da bo občina nudila rada svojo pomoč, nadalje upravitelj šole in učitelj obrt. nad. šole g. Peterca, g. župnik Franc Juvan, ki je povdarjal pomen šole v verskem smislu, za obrtno društvo pa g. Josip Ambrožič. Slednji je povdarjal obrtniški značaj vasi Ljubnega ter iz zapiskov župnijskega arhiva ugotovil, da so imeli že pred ca 350 leti takratni lončarski, pečarski in opekarški mojstri svojo zadrugo. Potom te zadruge so dobili velike ugodnosti za svoje izdelke, ki so jih smeli prodajati po vseh trgih in mestih takratne avstro-ogrške monarhije. Skozi stoletja so privažali ti pridni lončarji v domačo vas denar, ki so ga prejemale za svoje dobre izdelke, in tako širili blagostanje sebi in drugim vaščanom v korist. Zadnjih 50 let je ta obrt izginila in to radi brezbrčnosti za naraščaj. Danes obstoja kot ostanek te nekdanje cvetoče obrti le še nekaj pečarstva. V interesu vasi bi bilo, da se gospodarji pobrigajo za obnovljenje te panoge, ker je v kraju dobra ilovica. Tekom zadnjih 30 let se je uvedla v vas čevljarstva obrt. Njeni izdelki slovijo radi dobre kakovosti daleč preko meje Slovenije. Kakor nekdanji lončarji, tako sedaj čevljarji skrbijo s pridnimi rokami skupno z ostalimi obrtniki za napredek vasi. Otvoritve obrtne nadaljevalne šole bo pokazala gotovo uspeh in so pripravila našo prihodnjo obrtniško generacijo na še uspešnejše delo v borbi za existenco. Razvoj te danes otvorene obrt. nad. šole je pa

odvisen od prihodnjega odbora te šole, katerega bodo imenovali za to v pošteve prihajajoče korporacije. Te naj delajo z združenimi močmi, da se ta obrt. nad. šola izpolnjuje od leta do leta in tako krepi stanovsko zavest in skupno z mojstri vzgaja za borbo zmožne obrtnike. Kot zastopnik čevljarstva zadruge je govoril g. Anton Mohorič. Končno je še zastopnik kr. banske uprave g. E. Markošek, upok. upravitelj, obljubil svojo pomoč in želel šoli uspeha. K zaključku je predsednik pozival, naj ne bode med obrtniki od danes naprej nikogar, ki bi nasprotoval tej obrt. nadalj. šoli, in da naj se združijo vsi v delu za interese skupnosti in dobrobiti obrtništva.

RAZNO.

Jubilej samostojnega dela. Gospod Franc P. Zajec, ugledni urar in optik v Ljubljani na Starem trgu, je pred kratkim praznoval 30-letnico samostojnega dela. Dasi sin preprostih in neimovitih starišev, je tekom 30-letne dobe z lastno pridnostjo in marljivostjo ter z vztrajnostjo in enegijo tako spopolnil in razširil svojo delavnico in trgovino, da je znana ne samo celi Ljubljani, marveč tudi širom naše domovine in izven nje kot solidno in reelno podjetje. Gospod jubilar pa ni bil samo vzoren in pošten obrtnik in trgovec, marveč se je veliko in uspešno udeleževal tudi v obrtniški organizaciji. Bil je dolga leta odbornik Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani ter podpredsednik združne pomočniške preizkuševalne komisije. Za povzdigo združnega podpornega fonda si je stekel velike zasluge. Čislane jubilaru iskreno čestitamo in mu želimo o obratovanju še obilo uspehov.

Zahvala. Gospod Franc P. Zajec, urar in optik v Ljubljani, Stari trg, je daroval povodom njegovega 30-letnega jubileja samostojnega dela 200 Din v združni podporni fond. Za ta velikodušni dar izreka podpisano načelstvo gospodu jubilaru in nad vse poštvovalnemu pospeševalstvu ter večkratnemu podporniku tega fonda, svojo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo. — Načelstvo Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani.

Pristopajte k Obrtniški Samopomoči!

Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, pritičje.

Avtogenske varilne aparate

„GRIESOGEN“

in vse različne potrebščine

za avtogensko varenje

ima stalno v zalogi trrdka

FELIKS TOMAN ml.

Ljubljana

Resljeva cesta 30

DOBAVE.

— Dne 16. oktobra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 3000 parov usnjenih copat za bolnike. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem slagališču.)

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje pleskanja žel. mostu. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 150 kg bele pločevine in 90 kg jekla. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Komanda stručnog oružja v Boki Kotorski sprejema ponudbe glede dobave pločevine, zakovic, pil, listov za kovinske žage in filcev. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede dobave vodovodnih naprav.

Dne 21. oktobra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 5000 metrov mreže (tila) za okna. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Prodaja lesa se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. oktobra t. l. pri Direkciji šuma Križevačke imovne občine v Bjelovaru. (Oglas in pogoji so interesentom v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Prodaja raznih odpadkov od oblek, usnja, odej, pločevine itd. se bo vršila potom licitacije dne 18. oktobra t. l. pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeje v Zagrebu, Ili-

ca br. 207. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Oddaja kožuhov v popravilo se bo vršila potom javne ofertalne licitacije dne 17. oktobra 1930 pri prometno-komercijelnem oddelku Direkcije državnih železnic v Sarajevu. (Oglas je na vpogled v pisarni zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 5000 kg pocinkane pločevine in 6000 kg črne pločevine; pri Dir. drž. žel. v Subotici glede dobave telegr. - telefonskega materijala; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega lesa; pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave papirja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Poslednje vplačilo delnic Zanatske Banke Kraljevine Jugoslavije A. D.

Poslednje, petnajsto, dvojno vplačilo delnic Zanatske Banke Kraljevine Jugoslavije A. D., po 20 Din za vsako delnico se mora izvršiti v teku meseca oktobra, a najkasneje do 15. novembra 1930. Delničarji te banke se pozivajo, da to, eventualno še katero zaostalo vplačilo izvrše v odrejenem času, da jim delnice v smislu čl. 12 bančnih pravil ne bi bile razveljavljene.

Vplačila se polagajo v Zanatski Banki Kraljevine Jugoslavije — Centrali Beograd, Pašičeva ulica št. 8 in to pri njeni blagajni, ali pa preko Poštnega čekovnega urada, oziroma s pošno nakaznico.

Po izvršenem poslednjem vplačilu se bodo v zameno za sedanječasne delnice izdale stalne delnice Zanatske Banke Kraljevine Jugoslavije. Delničarji bodo o času te zamenjave pravočasno obveščeni.

Uprava Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije A. D.

Čitajte

in razširjajte

„OBRTNI VESTNIK“

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11

(poleg Flgovca)

PISARNIŠKE POTREBŠČINE

pisalne - razmnoževalne - kopirne - računske stroje in aparate - registrirne blagajne - šivalne stroje - vse - posamezne dele - na - zalogi.

LUDV. BARAGA
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

Cene nizke.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam